

MANUEL CAMPO VIDAL, PERIODISTA

Text: ÀLEX MILIAN / Fotos: JORDI PLAY

"Hi ha partits que volen l'abstenció"

Manuel Campo Vidal (Camporrells, Llitera, 1951) presenta a Canal 33 'Cataluny@.XXI', una versió televisiva de l'estudi sobre l'era de la informació del prestigiós sociòleg Manuel Castells. Campo Vidal analitza la televisió actual, el futur i els debats polítics.

De què parlarà Cataluny@.XXI?
—És un programa que parla de Catalunya però en realitat parla de tot el món. I mira de dir que ens ha tocat de viure un moment històric en el qual es fa el pas de la societat industrial a la societat de la informació, i que això porta uns canvis espectaculars en la nostra vida, en la geografia econòmica, en les professions, en els llocs de treball... Ja res no és igual. Tot va molt més ràpid. Vol dir que, de gent d'aquella, que s'estava vint-i-cinc anys, ja no n'hi haurà. Ja ningú no passa vint-i-cinc anys en una mateixa empresa. Els estudiants: abans els canviaven els plans d'estudi cada quatre anys o cada deu; ara cada dos. Per què? Perquè hi ha aquesta adequació. Es belluga tot perquè hi ha una transició i entrem en un nou tipus de societat. S'ha de veure què passa, com hi entra Catalunya, i si som conscients de la profunditat dels canvis, perquè són de tal magnitud que, si no s'hi reacciona, podríem entrar en una situació molt complicada. És igual que un país hagi estat molt pròsper durant dos segles. En aquesta nova situació es pot deteriorar en un període extraordinàriament més curt.

—En l'obra que fa de columna vertebral del programa, *L'era de la informació*, el professor Manuel Castells diu que a qualsevol país pot passar allò que va passar a la Xina del segle XV, que anava més avançada que Occident i un canvi d'estat va dur-la a la decadència.

—Efectivament, els xinesos van desenvolupar l'agricultura abans que nosaltres i després es van adormir en un període. Això és molt difícil que passi igual, per-

què ara hi ha molta comunicació, però és veritat que hi ha regions que fa uns quants anys eren molt pròsperes i que ara entren en una davallada molt important. Un exemple de la importància de les decisions de l'estat en aquest sentit és que ara l'empresa Oracle forma enginyers a l'Índia i després els porta directament —visat inclòs— a Silicon Valley perquè fan falta

programadors. Aquell qui, fa quinze anys, va prendre la decisió d'apostar a l'Índia per l'educació ha acabat donant una sortida important a milers de persones que, d'una altra manera, no l'haurien tinguda. Després hi ha més consideracions: els han format per a un país i després se'n van a un altre. Això és cert, però, en tot cas, l'Índia és cada vegada més forta a Califòrnia i, si això continua, d'aquí a uns quants anys probablement hi haurà un lobby indi que ajudarà l'Índia.

—Cal, doncs, apostar per la innovació tecnològica amb vista a preparar-se per a la nova societat?

—Apostar per la innovació tecnològica i per la innovació en general, no solament tecnològica: per l'educació, per reduir la burocràcia, perquè no hi hagi tanta administració i, sobretot, per afavorir el sorgiment de joves emprenedors.

—Una altra cosa que comenta *L'era de la informació és la crisi de l'estat nacional*.

En parlarà el programa?

—Hi ha una crisi de l'estat nacional que es pot agreujar a conseqüència de tots aquests canvis i, sí, és un dels elements que analitzarem en el programa. A propòsit, una exclusiva: en el programa *El repte d'Europa*, que emetrem el dia 7 de juny, per debatre aques-

"El sots-comandant Marcos sabia què era Internet, i això va donar un perfil a la guerrilla zapatista i va fer molt més soroll. Unes altres guerrilles han necessitat fer grans matances increïbles perquè se'n parlés."

tes qüestions referides a l'àmbit europeu, hi participaran el president de la Generalitat, Jordi Pujol, i el professor Manuel Castells per fer un creuament entre poder polític i poder intel·lectual al voltant del tema.

Però, a banda la crisi de l'estat nacional, hi ha una crisi de moltes més coses, com les institucions polítiques, els partits polítics i jo diria que fins i tot els sindicats, perquè aquestes protestes que veiem a Seattle o a Washington i que continuaran a Praga, on hi haurà una nova reunió del Fons Monetari Internacional a l'octubre, no són pas dirigides per les institucions clàssiques de defensa dels treballadors i de la ciutadania, sinó per nous moviments socials que van sorgint. O pensem en els zapatistes, que van ser, diguem-ne, la primera guerrilla informatitzada del món, que utilitzaven Internet. Per tant, si la guerrilla passa a Internet, també, als governs, els passa alguna cosa.

—Parlant dels zapatistes, creu que Internet és potencialment una eina democratitzadora, com es diu de vegades?

—Jo no dic que sigui necessàriament democratitzadora. Ni jo crec que la societat de la informació hagi de resoldre la injustícia social... Ja sabem que no la resoldrà. Al contrari, encara pot eixamplar més l'escletxa entre desenvolupament econòmic i desenvolupament social. Però, en tot cas, és veritat que el sots-comandant Marcos sabia què era Internet, estava perfectament al cas de la situació, hi enviava els seus missatges, i això va donar un perfil diferent a la guerrilla i va fer molt més soroll. Unes altres guerrilles tradicionals han necessitat fer matances increïbles perquè els titulars en parlessin. En canvi, el sots-comandant Marcos, a més d'Internet, sabia màrqueting.

—Parlem de Castells, l'autor de *L'era de la informació*. Vostè ja s'hi havia relacionat d'estudiant...

—A la Universitat de París, sí. Però jo tinc una relació amb ell que ve d'abans, del primer dia que va tornar de l'exili. Va venir amb autobús des de Perpinyà, perquè figurava en les famoses llistes de l'aeroport. Com que havia sortit exiliat, figurava a la llista, i el podien detenir, si venia amb avió. Va anar amb avió, em sembla, fins a Perpinyà, i des d'aquí va venir amb autobús. A l'arribada l'esperava en Jordi Borja, que va citar dues persones per rebre'l: l'una era un jove periodista —que era jo, i li n'estaré sempre agraït—, i un professor de la Universitat de Barcelona, que era Jordi Solé Tura. I la veritat és que des que ens vam conèixer sempre hem mantingut una gran amistat. Després vaig ser alumne seu a París i l'amistat va créixer.

—Es potser per això que quan *EL TEMPS* el va entrevistar, el 1985, vostè ja parlava de la "tercera revolució" i de les "noves tecnologies"?

—La veritat és que Castells, des de Califòrnia, sem-

pre m'ha anat avisant de per on poden anar les coses. Per a mi, ha estat una relació molt enriquidora intel·lectualment i espero que a *Cataluny@XXI* es vegi que fa anys que anem darrere aquestes qüestions i que no improvisem.

—El programa és una proposta de la seva productora. Per què l'estrena a Televisió de Catalunya?

—Ho fem a Televisió de Catalunya (TVC) perquè ha estat la més sensible a programar-lo i a arriscar-se a abordar aquests temes per televisió. Perquè ha estat sensible a aquesta transformació que vivim. L'encert és del director de TVC, Lluís Oliva, perquè vam oferir el projecte a unes altres televisions, i tothom s'hi ha interessat, però ningú no ha fet el pas decidit que ha fet Lluís Oliva.

—Però el voleu vendre a més televisions.

—Sí. El llibre de Manuel Castells ja s'ha traduït a nou idiomes, i ell m'ha demanat —i tenim el compromís i, obviament, l'interès— que es faci en més idiomes. Es farà en castellà, i ja sabem que s'emetrà a Mèxic; es farà en francès i, sobretot, en suec, perquè a Suècia l'obra de Castells és un llibre de capçalera en una societat que aposta per la tecnologia i s'adona que pot ser capdavantera.

—Competiu en la programació televisiva amb *Gran Hermano*...

—*Gran Hermano* és qualsevol cosa menys un experiment sociològic. Pot ser un experiment com a programa, però com a experiment sociològic no té el rigor necessari. Jo crec que té guió o, com a mínim, un guió complementari. No es poden arriscar que no hi passi res. Però, vaja, hi ha llibertat d'opció televisiva i la gent pot triar; hi ha qui vol saber cap on va la seva vida, els seus fills, i cap on anem tots plegats, o mirar què passa entre aquell grup reunit allà dins.

—*Gran Hermano* és també un producte de la nova era de la informació de la qual parla?

—Crec que no. Més aviat és una transgressió, un llenguatge que fins ara no s'havia utilitzat en televisió. No de càmera oculta, perquè quan hi ha càmera oculta l'afectat no sap que hi és, i aquesta és una càmera anunciada. Ho saben perfectament. No té res a veure amb la societat de la informació. A més, la curiositat popular ja ve del fons de la història, no és de l'època d'Internet.

—Vostè ha estat a la televisió pública i ha estat vice-president d'una televisió privada, *Antena 3*. Seria ètic que una televisió pública fes *Gran Hermano*?

—Fóra molt més discutible en una televisió pública. De tota manera, n'hi ha de públiques que fan programes tant o més discutibles que *Gran Hermano*.

—Com veu la televisió a l'estat, deu anys després de l'arribada de les privades?

**“Gran Hermano”
és qualsevol
cosa menys un
experiment
sociològic. Li
manca rigor.
I no té res a veure
amb la societat de
la informació. La
curiositat popular
ve del fons de la
història, no és de
l'era d'Internet.”**

—Crec que hi ha un mapa de la comunicació més ric, perquè hi ha més opcions. Això és positiu. I hi ha una indústria audiovisual més assentada en aquest país; no som d'aquells estats que ho importen tot i esdevenen suburbis industrials de Hollywood. L'única cosa que falta és distingir bé entre televisió pública i televisió privada. Crec que si un japonès desembarcava a Madrid i mirava la televisió, tindria dificultats serioses per a saber quina és la pública. Em penso que això és negatiu. En canvi, si desembarcava a Catalunya, em sembla que endevinarà quina és la pública, tot i haver-hi programes d'entreteniment. Crec que aquesta és una de les coses positives de la Televisió de Catalunya, malgrat algunes altres consideracions que es puguin fer.

—*I cap on va la televisió?*

—Cap a una fragmentació de les audiències, que només pot trencar un fet puntual, un esdeveniment polític com va ser per exemple el debat González-Aznar, que van veure dotze milions de persones. Però el procés és que venim d'una sola televisió, ara n'hi ha més i això es va ampliant. Això vol dir més fragmentació d'audiència i més competència. Crec que això és bo per al sistema, bo per als professionals i sobretot bo per a l'audiència.

—*A banda aquest debat González-Aznar, vostè també va moderar un cara a cara entre Pasqual Maragall i Miquel Roca per l'Ajuntament de Barcelona. Quina influència creu que tenen els debats en els resultats electorals?*

—El debat, i per això no se'n fan gaires, té molt de risc per al polític perquè en pot sortir molt bé o molt malament. Però, sobretot, el debat té una gran influència en la participació popular. Amb debat hi ha menys abstenció i a alguns partits polítics els interessa l'abstenció.

—*Un cara a cara no afavoreix la bipolarització?*

—Sí, però si hi hagués una cultura del debat es po-

—*Va nàixer a Camporrells. Sap que el nou president de l'Aragó també és de la Franja?*

—Sí, Marcel·lí Iglesias és un bon amic meu. És molt important que hi hagi un president de l'Aragó que no cregui que el seu enemic històric és Catalunya. Però passa que cap president aragonès no ha durat més d'una legislatura. Espero que ell es mantingui més temps, perquè és un home modern i amb visió: sap on és Catalunya, on és França i no s'agafa a cap discurs antic i província com alguns que l'han precedit en el càrrec.

perquè no ho necessitava. L'única cosa que em va demanar Fraga és que aprengué gallec i en vaig aprendre en quinze dies.

—*Déu n'hi do!*

—Sí. També he de dir que, com passa als exàmens, vaig aprovar l'assignatura, però l'endemà no recordava res. Però allò va deixar en una situació molt compromesa molts periodistes gallecs, als quals demostrava que podien aprendre gallec i no ho feien.

—*Per què en aquell moment Fraga acceptà el debat?*

—Jo crec, i amb això no li regatejo el mèrit, que ell volia enfortir el candidat socialista contra l'ascens del Bloque Nacionalista Galego (BNG). El candidat socialista era un home molt feble que ja ha desaparegut del panorama polític i Fraga s'estimava més enfortir-lo que no esperar veure què feia Xosé Manuel Beiras, del BNG, que ja venia amb molta força.

dria compensar amb alguna altra mena de cara a cara i es podrien fer tota una sèrie de sistemes o fórmules de compensació, perquè els altres no quedessin arraconats. El problema és que no se'n volen fer pel risc i perquè afavoreix la participació. És dramàtic, però, a alguns partits, els interessa una baixa participació perquè movent els seus obtenen més representació o perquè tenen més recursos.

—*I quins partits s'hi han oposat?*

—Al PP, no l'interessen aquests debats. És evident, perquè a la campanya electoral els altres partits han demanat debats i el president del govern no n'ha acceptat cap. Tampoc no hi ha cara a cara a Catalunya. Ni a Andalusia, on el president és socialista. Normalment, qui té el poder no accepta el debat. Amb algunes excepcions: el va acceptar Felipe González, probablement perquè es trobava en una situació molt difícil i sabia que podia guanyar participació, si més no, i això l'interessava. I, en honor a la veritat, també el va acceptar Manuel Fraga el 1993, i li ho he d'agrair,

